

VAN DE VOORZITTER

'In de vaart der volkeren'

Deze uitdrukking zult u niet vaak (meer) horen, veronderstel ik. Toch past hij ook heel goed in deze tijd met een 24-uurs economie en de voortdurende druk om te ontwikkelen, presteren en innoveren. Ik vermoed alleen dat in de tijdsperiode dat deze uitdrukking veel gebruikt is men er een ander beeld bij had. Je moet met je tijd meegaan of stilstand is achteruitgang. Beproefde uitdrukkingen om je aan te zetten tot actie. Met de eerste uitdrukking kan echter het verleden en het heden aan elkaar geknoopt worden. Als museum houden we ons vooral bezig met historie, maar is het belangrijk om dat verleden bij u onder de aandacht te blijven brengen. Het is uw en mijn basis. Daarom presenteren we nu onze 1ste nieuwsbrief waarin we u 4 keer per jaar informeren over activiteiten en evenementen, verhalen en ontwikkelingen. Ik hoop dat we u daarmee verleiden een bezoek te brengen aan een mooi museum met veel bijzondere boeken, voorwerpen en vooral verhalen. In de vaart der volkeren gaan we mee.

Ons motto: ***Wij brengen verhalen over Drenthe en emoties bij erfgoed.***

Ik hoop u in 2018 te mogen begroeten in ons museum.

Hank Peters
Voorzitter

VAN DE REDACTIE

Museum Collectie Brands (MCB) is heel wat van plan in het nieuwe jaar. Hoog tijd dus voor een nieuwsbrief! Aan mij de taak om een goed gevulde en informatieve nieuwsbrief op te zetten. Best nog een heel karwei, want deze eerste nieuwsbrief zet de toon voor al die nieuwsbrieven die nog zullen komen. Daar komt nog eens bij dat ik eigenlijk helemaal geen journalist ben, laat staan bekend ben in de communicatiewereld. Gelukkig ben ik wel onderlegd met een gezonde dosis creativiteit en, niet geheel onbelangrijk, een gevoel voor taal. Iets wat ook onder de medewerkers van MCB niet onopgemerkt is gebleven, want ik heb ook de affiches en posters voor al de activiteiten en ook het jaarprogramma mogen ontwerpen. Ikzelf ben behoorlijk tevreden met het eindresultaat en ik hoop dat deze nieuwsbrief u ook wel mag smaken.

Marianne Bakker,
Redactie

ACTIVITEITENKALENDER

21 Januari	Koffielezing: The Next Call Hendrik Werkman
4 Februari	Koffielezing: Het oude Emmen
25 Februari	Liedtiesmiddag: Verhalen en liedjes over Drenthe
2 Maart	Opening Wisseltentoonstelling Industrieel Erfgoed NIRA / Ericsson
9 & 10 Maart	NL Doet: De grootste vrijwilligersactie van NL
11 Maart	Koffielezing: Drents, een taol um te smokken
10 – 18 Maart	Wisseltentoonstelling in het kader van de Boekenweek: thema Natuur
25 Maart	Streektaalmiddag: Poëzie, verhalen en liedjes

VERWACHT: Koffielezing The Next Call Hendrik Werkman

Op **zondag 21 januari om 11:00 uur** zal de eerste van een serie koffielezingen plaatsvinden (zie ook de affiches op de volgende pagina's). Alexandra Berends uit Nieuw-Dordrecht, studente Kunstgeschiedenis, zal het spits afbijten en een lezing verzorgen over één van de bekendste leden van de Groningse kunstenaarsgroep De Ploeg: Hendrik Werkman. Werkman staat vooral bekend om zijn drukwerk, maar was ook de oprichter van het internationale kunsttijdschrift 'The Next Call'. Dit alles en ook hoe Jans Brands zijn handen heeft kunnen leggen op een bijzonder exemplaar van 'The Next Call' komen aan bod in de lezing van Alexandra.

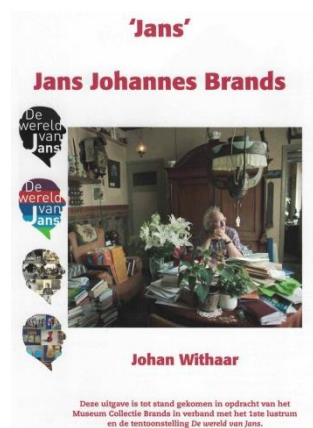
VERWACHT: Koffielezing Het oude Emmen

Foto: Johan Withaar

Voor **zondag 4 februari 14:00 uur** staat alweer de tweede koffielezing gepland. Johan Withaar, tevens samensteller van de tentoonstelling 'De wereld van Jans' en het bijbehorende boekje 'Jans' Jans Johannes Brands', spreekt over het oude Emmen. Dit zal hij doen aan de hand van oude foto's en kaartmateriaal. Wie beter dan Johan om over historisch Emmen te vertellen, want hij heeft er zijn hart aan verpand. Zeventien jaar geleden startte hij de website www.historisch-emmen.nl en schreef hij meerdere boeken over... U raadt het al; zijn geliefde Emmen. Ook is het geven van lezingen hem niet vreemd, dus bereid u voor op een interessante en leerzame middag. Gegarandeerd dat u Emmen voortaan met heel andere ogen zal bekijken.

Boekje 'Jans' Jans Johannes Brands
(Te koop in de museumwinkel).

Museum Collectie Brands

Koffielezing

Maar ook theeleuten zijn welkom!

'The Next Call Hendrik Werkman'

Door Alexandra Berends

**Zondag 21 januari
Aanvang 11:00 uur
Museumcafé**

**€5,-
p.p.**

Geef u snel op via:
0591-393400
activiteitmcb@gmail.com

**Herenstreek 11
Nieuw-Dordrecht**

Museum Collectie Brands

Koffielezing

Maar ook theeleuten zijn welkom!

'Het oude Emmen'

Door Johan Withaar

**Zondag 4 februari
Aanvang 14:00 uur
Museumcafé**

**€7,50
p.p.**

Geef u snel op via:
0591-393400
activiteitmcb@gmail.com

**Herenstreek 11
Nieuw-Dordrecht**

Museum Collectie Brands

Liedtiesmiddag

'Verhalen en liedjes over Drenthe'

Door Jans Polling
& Isa Zwart

**Zondag 25 februari
Aanvang 14:00 uur
Museumcafé**

**€7,50
p.p.**

Geef u snel op via:
0591-393400
activiteitmcb@gmail.com

**Herenstreek 11
Nieuw-Dordrecht**

Museum Collectie Brands

Koffielezing

Maar ook theeleuten zijn welkom!

'Drents, een taal om te smokken'

Door Jan Germs

**Zondag 11 maart
Aanvang 11:00 uur
Museumcafé**

**€5,-
p.p.**

Geef u snel op via:
0591-393400
activiteitmcb@gmail.com

**Herenstreek 11
Nieuw-Dordrecht**

Hier kùj
Drents
praoten!
T.C.L.

VERWACHT: Liedtiesmiddag – Verhalen en liedjes over Drenthe

Behalve koffielezingen organiseren wij dit jaar ook muzikale middagen onder de naam 'Liedtiesmiddag'. Zo mogen wij **zondag 25 februari om 14:00 uur** Jans Polling en Isa Zwart ontvangen. Jans Polling, ook wel bekend als de radioman van RTV Drenthe, is een ware meestersverteller. Hij vertelt over zijn eigen leven, Drenthe en natuurlijk muziek. Het liefst doet hij dat in het Drents. Ook is hij nog wekelijks op de radio te horen in het programma '*Pollings Passie*'. Tegenover deze oude rot (en dat zeggen we met eerbied) staat jonge hond Isa Zwart. U kent haar wellicht van het lied '*Mamme See*' waarmee ze het Drèents Liedtiesfestival won. Met datzelfde nummer sleepte ze ook nog eens de publieksprijs van het Europees Songfestival voor minderheidstalen in de wacht. Een knappe prestatie, zeker aangezien het haar eerste uitstapje naar het Drents was.

Foto: Isa Zwart

Verwacht: Koffielezing – Drents, een taol um te smokken

Foto: Jan Germs

Zondag 11 maart om 11:00 uur vindt een echte Drentse lezing plaats. Onder de titel 'Drents, een taol um te smokken' brengt Jan Germs van het Huus van de Taol een lezing over de Drentse taal aangevuld met voordrachten en muziek. Zoals de titel eigenlijk al suggereert, zal de lezing in het Drents plaatsvinden. Dus voor elke liefhebber van de streektaal, op zondag 11 maart *kuj Drents praoten* bij MCB. Hier alvast een voorproefje:

In dizze lezing giet Jan Germs in op de achtergronden van de Drentse taol en meertaoligheid in het algemien. Hoe kiekt mèensen tegen streektaol an? Waorum hebt ze dizze holding? En hoe zit het met het Drents, is dat een ofgeleide van het Nederlands? Behalve een nuvere lezing over taol met lichtkans verrassingen en onverwachte anekdotes wordt er veurlezen in het Drents en kun der ok nog wal ies muziek klinken.

VERWACHT: Streektaalmiddag – Poëzie, verhalen en liedjes

Op **zondag 25 maart om 11:00 uur** verwachten wij drie zwaargewichten op het gebied van taal: Marga Kool, Jan Veenstra en Egbert Meijers. Samen beheersen zij alle aspecten van taal of het nu om poëzie, proza of liedteksten gaat. Behalve taal hebben zij ook nog iets anders gemeen, hun band met Drenthe. Verwacht dan ook getrakteerd te worden op prachtige stukjes Drentse proza, maar kijkt u ook niet gek op als satire om de hoek komt kijken. Jan Veenstra zei namelijk ooit eens: *het literaire hoofdkussen in Drenthe mag wel wat worden opgeschud*. Neem daarbij de voorliefde van het drietal voor theater en liedteksten; gegarandeerd dat u een vermakelijke middag te wachten staat. In de streektaalmiddag staat dus niet enkel de taal centraal, maar ook des te meer de verschijningsvorm van taal. Meer kunnen wij u niet vertellen over de spreektaalmiddag, want wat er precies op het programma staat is ook voor ons een verrassing.

Museum Collectie Brands

Streektaalmiddag

'Poëzie, verhalen en liedjes'

Door Marga Kool, Jan Veenstra
& Egbert Meijers

Zondag 25 maart
Aanvang 11:00 uur
Museumcafé

Geef u snel op via:
0591-393400
activiteitmcb@gmail.com

Herenstreek 11
Nieuw-Dordrecht

€10,-
p.p.

Museum Collectie Brands

Arrangement 'Nostalgie'

€6,-
p.p.

- Entree
- Koffie of thee met koek
- Rondleiding door museumgids

Voor groepen vanaf 6 personen
Begeleiders hebben gratis toegang

Reserveren via:
0591-393400 (tijdens openingstijden)
of activiteitmcb@gmail.com

Graag enige dagen van te voren reserveren,
zodat u van een gids verzekerd bent.

VERWACHT: Wisseltentoonstelling Industrieel Erfgoed NIRA / Ericsson

Momenteel is ons museum druk bezig om een tentoonstelling over industrieel erfgoed te organiseren onder de titel: 'Industriële trots van Emmen'. De tentoonstelling bevat onderwerpen over de inspanningen van Emmen om na de Tweede Wereldoorlog een industriestad te worden. Met de komst van de Nederlandse Industrie voor Radio Apparatuur (NIRA) naar Emmen in 1956 legde Emmen de basis voor haar eigen Silicon Valley. En nee, dat is geen grootspraak. Wat maar weinig mensen weten is dat er in Emmen heel wat revolutionaire uitvindingen zijn gedaan. We hebben het hier over piepers, koptelefoontjes, buzzers, intercoms én Bluetooth. 📶 Maar hoe kan het dat we hier zo weinig van weten? Simpel, om de concurrentie buiten de deur te houden, was geheimhouding een vereiste.

In haar bestaan onderging de NIRA nogal wat naamsverwisselingen. Zo werd het in 1982 overgenomen door het Zweedse Ericsson (later Sony Ericsson en tegenwoordig Sony Mobile Communications Inc.), bestond het een tijdje op kleinere schaal onder de naam Tonalite wat op haar beurt weer werd overgenomen door Plantronics. In maart 2017 was daar dan het definitieve einde. Alle geheimen van weleer kwamen straat te liggen. Letterlijk, want als oud NIRA-medewerker René Hin zich niet als beschermheer had opgeworpen, waren alle productmodellen die ooit in de Emmense fabriek zijn ontwikkeld in de prullenbak beland. Anno 2018 hebben al die bijzondere uitvindingen hun weg gevonden naar Museum Collectie Brands en staat de NIRA na al die jaren alsnog in de schijnwerpers. Op **vrijdag 2 maart** om **16:00 uur** zal wethouder Robert Kleine van de gemeente Emmen de tentoonstelling officieel openen.

ARRANGEMENT: Nostalgie

Voor groepen **vanaf 6 personen** heeft MCB het arrangement 'Nostalgie' ontwikkeld (zie ook *het affiche op de vorige pagina*). Voor €6,- per persoon krijgt u behalve entree, een rondleiding door een museumgids en een kop koffie of thee met koek. Wat u verder kunt verwachten? Hieronder een impressie:

Vroeger was alles beter. Wie verlangt er wel eens niet naar die goede oude tijd? Stiekem dagdromend, zwelgend in nostalgie. Soms hebben we nog de foto's, maar vaak moeten we het enkel met de herinneringen doen. Herinneringen die met de jaren vervagen of diep zitten weggestopt in ons brein. En toch duiken ze soms ineens op, die verloren gewaande herinneringen. Grote kans dat u precies dat ervaart als u Museum Collectie Brands bezoekt. Bij ons ziet u de meest uiteenlopende voorwerpen. Van gereedschappen tot kinderspeelgoed en van borrelglasjes tot luciferdoosjes. Vergaapt u zich aan al het bijzonders dat Jans Brands heeft verzameld en laat de herinneringen maar stromen. Deel uw verhalen met elkaar en laat u verrassen door de anekdotes van onze gidsen. Kortom, een dagje Museum Collectie Brands is meer dan een dagje uit. Het is een dagje beleving.

Het museum is rolstoeltoegankelijk en ook begeleiders zijn van harte welkom. Graag enkele dagen van te voren reserveren, zodat u van een museumgids verzekerd bent. U kunt bellen naar 0591-393400 (tijdens openingstijden) of mailen naar: activiteitmcb@gmail.com

VERWACHT: Een koffer vol spullegies

De werkgroep educatie heeft bijna alle voorbereidingen getroffen om begin 2018 een nieuw MCB-onderdeel te introduceren: 'een koffer vol spullegies'. Zoals de naam al doet vermoeden wordt een oude koffer volgepakt met bijzondere spulletjes uit de collectie. Daarnaast zal de koffer lesmateriaal bevatten dat is afgestemd op de kofferinhoud. Sabine van Wijk (deskundige op het gebied van lesbrieven en erfgoededucatie) is momenteel druk doende om de koffer van op maat gemaakte lesbrieven te voorzien. Bedoeling is dat leerkrachten zelfstandig met het lesmateriaal in de klas aan de slag kunnen gaan.

De koffer is geschikt voor groep 1 t/m 8 van het basisonderwijs. Thema's die o.a. aan bod zullen komen zijn: leven op de boerderij, speelgoed door de tijden heen, kleding van werk tot kerk, boekdrukkunst en industrialisatie. Al deze thema's hebben raakvlakken met objecten uit het museum en zijn gekozen in overeenstemming met de Canon van de Nederlandse geschiedenis en passen bij de beleavingswereld van de verschillende leeftijdsgroepen.

In februari wordt de koffer getest door pilotscholen de Diedeldoorn (Rietlanden; Emmen) en de Dordtse Til (Nieuw-Dordrecht). Beide scholen hebben aangegeven dat ze het aanbod vanuit MCB in een meerjarencyclus in hun reguliere aanbod rondom erfgoededucatie willen opnemen. Door de leskoffer bij scholen te introduceren maken leerlingen ook buiten het museum kennis met de verhalen rondom de objecten en boeken die MCB in huis heeft.

Voor meer informatie kunt u mailen naar: info@collectie-brands.nl t.a.v. werkgroep educatie.

Vrijwilligster Brigitte Hammes van de werkgroep educatie met de 'koffer vol spullegies'.

GEZOCHT: Vrijwilligers

Lijkt u het leuk om bezoekers te ontvangen, voorwerpen uit de collectie van Jans te onderzoeken of denkt u graag met ons mee? Neemt u dan contact op met onze museummanager Rinus Louissen via info@collectie-brands.nl.

Voor NL Doet op **vrijdag 9 en zaterdag 10 maart** zoeken wij enthousiastelingen die ons willen helpen in de museumtuin. Het gaat hier om het snoeien van het groen, graafwerkzaamheden en het aanleggen van bestrating. Neemt u ook in dit geval contact op met Rinus Louissen via het bovengenoemde e-mailadres.

BESTUURLIJKE MEDEDELINGEN

Graag bieden wij u een inkijkje in onze organisatie. Deze eerste aflevering: hoe ziet onze bestuurlijke inrichting eruit? Aan de basis van MCB staan twee stichtingsbesturen: **Stichting Beheer en Behoud Collectie Brands (BCB)** en het **Stichting Nieuw-Dordrecht Historisch en Cultureel Brands (NDHC)**. Beide besturen worden ondersteund door adviseurs. De BCB is de eigenaar van het museumgebouw, het museumterrein en de gehele collectie. De NDHC exploiteert het museum en is verantwoordelijk voor het reilen en zeilen in het museum onder leiding van voorzitter Hank Peters.

In 2017 is een start gemaakt met het doorvoeren van enkele veranderingen in de organisatie van het museum met als doel om verder te professionaliseren. Per 1 januari 2018 ziet de organisatie er als volgt uit. Direct onder het NDHC bestuur staat museummanager Rinus Louissen. De museummanager geeft leiding aan 5 teams: (1) team receptie, museumcafé en museumshop, (2) team collectiebeheer en exposities, (3) team publieksparticipatie en educatie, (4) team pr, marketing en acquisitie en (5) team facilitair. In deze teams zijn alle vrijwilligers van MCB ondergebracht. Zij vormen het kloppend hart van MCB. Tenslotte worden bestuur en organisatie bijgestaan door secretariaat en administratie.

Zoals we eerder al vermeldden worden er in 2018 een aantal veranderingen doorgevoerd, zo wordt er momenteel hard gewerkt aan themagerichte presentaties van de collectie en verschillende wisseltentoonstellingen. Verder hebben we in ons jaarprogramma een aantal attractieve en gevarieerde activiteiten opgenomen, die gedurende het jaar gehouden zullen worden. Bekijkt u dan ook ons jaarprogramma op de website: <http://www.collectie-brands.nl/activiteiten/jaarprogramma/>

NIEUWS: Tip de Commissaris

Foto: Jetta Klijnsma

Sinds kort heeft onze provincie een nieuwe commissaris van de Koning: Jetta Klijnsma. Zij heeft aangegeven graag kennis te willen maken met alle mooie projecten, plaatsen en personen in Drenthe en heeft daarom het initiatief 'Tip de Commissaris' in het leven geroepen. Iedereen kan suggesties aandragen en kan één keer per dag zijn stem uitbrengen op de website: <https://www.tipdecommissaris.nl/> Wij zouden natuurlijk ook erg graag de commissaris in ons museum verwelkomen, dus stem op MCB en zegt het voort!

ACHTERGROND: Uraniumglas

De Collectie van Jans is ongekend in zijn omvang en verscheidenheid. Zo zijn er voorwerpen zo bijzonder dat we u deze zeker niet willen onthouden, daarom besteden we in deze terugkerende rubriek telkens aandacht aan een bijzonder voorwerp. Deze aflevering: **uraniumglas**.

Men begon omstreeks 1830 uraniumglas te vervaardigen, voornamelijk in Midden-Europa. Het is gebruikt in kunstvoorwerpen, lampen, schalen, medicijnflessen, huishoudelijke voorwerpen en sieraden. Aangenomen wordt dat Josef Reidel in zijn glasfabriek in Dolní Polubné in Bohemen (een historische regio in Tsjechië) met dit nieuwe procedé om glas te kleuren is begonnen. Hij wordt dan ook gezien als de grondlegger van uraniumglas.

Het bijzondere aan dit glas is dat het felgroen oplicht onder ultraviolet-licht (zie foto). Dit effect is te danken aan de toevoeging van een kleine hoeveelheid uraniumdioxide (2%) tijdens het glasproductieproces. Het merendeel van het uraniumglas is vervaardigd in de periode tussen 1910 en 1935. In die tijd was nog niet bekend dat het ook radioactief was. Pas vlak voor de Tweede Wereldoorlog werd uranium in verband gebracht met radioactiviteit. Geen zorgen, het uraniumglas is laag radioactief en dan ook niet schadelijk voor de gezondheid. Tegenwoordig wordt uraniumglas nog maar op zeer beperkte schaal gemaakt en is het vooral een geliefd verzamelobject.

Foto: Uraniumglas in het kastje van Jans onder belichting van een UV-lamp

VROUGER

In de terugkerende rubriek 'Vrouger' werpen we een blik op het nieuws van vroeger. Dit doen we aan de hand van krantenberichten afkomstig uit de omvangrijke krantenverzameling van Jans.

Uit de Provinciale Drentsche en Asser Courant van zaterdag 12 januari 1918

Poging tot doodslag

Bij beschikking der Rechtbank alhier werd met bevel tot gevangenhouding van beklaagde, de instructie gelast in de strafzaak tegen Hendrik van D., 32 jaar, arbeider te Barger-Oosterveen, voorlopig gedetineerd, beklaagd van poging tot doodslag op Gerardus Lippold, diens vrouw

en diens moeder, door uit een met een hagelpatroon geladen geweer telkens schoten te lossen in de richting van het vertrek, waarin dit gezin zich bevond, tengevolge waarvan de man aan het hoofd werd getroffen en verwond, doch de vrouwen niet werden geraakt.

Sponsoren en Partners Museum Collectie Brands:

De Groot Bouw

Nieuw-Dordrecht

Nieuw-Dordrecht

Klazienaveen

Archieven.nl

Geopark de Hondsrug

Uw bedrijf of organisatie ook hier? Neem dan contact met ons op.

Colofon

Redactie

Marianne Bakker

Contact redactie:

redactiemcb@gmail.com

Met bijdragen van:

Hank Peters (voorzitter)

Gineke de Jonge (coördinator bibliotheek)

Ria Wolbers (coördinator educatie)

Algemeen contact MCB:

Herenstreek 11

7885 AT Nieuw-Dordrecht

T: 0591-393400

(Tijdens openingstijden)

E: collectiebrands@gmail.com

W: www.collectie-brands.nl

 [Collectie Brands](#)

Nieuwe verschijningsdatum: maandag 9 april 2018
